

นิพนธ์ต้นฉบับ

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลภาคตะวันออกเฉียง

นิสากร กรุงไกรเพชร, ส.ค.*

*สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Received: March 14, 2019 Revised: April 30, 2019 Accepted: July 10, 2019

บทคัดย่อ

ที่มาของปัญหา : นักศึกษาพยาบาลเป็นกลุ่มเสี่ยงสูงต่อการถูกเข็มทิ่มตำ ของมีคมบาดแทง และการสัมผัสกับเชื้อโรคผ่านเลือด สารน้ำและสารคัดหลั่งเข้าทางบาดแผลหรือเนื้อเยื่อของร่างกาย แต่สถิติการรายงานการเกิดเหตุยังต่ำกว่าความเป็นจริงมาก ทำให้การคาดประมาณความชุกต่ำ

วัตถุประสงค์: การศึกษาสหสัมพันธ์เชิงทำนายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ของนักศึกษา บรรยากาศความปลอดภัย ที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

วิธีการศึกษา: กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาในสถานศึกษาพยาบาลภาคตะวันออกเฉียงใต้ ปีที่ 3 - 4 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (cluster random sampling) จำนวน 181 คน เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 เดือนกันยายน พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 30 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ประสบการณ์การถูกเข็มทิ่มตำ ของมีคมบาดแทง ประสบการณ์การสัมผัสเลือดและสารคัดหลั่งกระเด็นเข้าปาก ตา หรือสัมผัสถูกบาดแผล/ผิวหนังที่มีรอยแยก แผลและกิจกรรมที่ทำให้ถูกเข็มทิ่มตำ ของมีคมบาดแทงและการสัมผัสเลือดและสารคัดหลั่งกระเด็นเข้าตาหรือสัมผัสถูกบาดแผล/ผิวหนังที่มีรอยแยก พฤติกรรมความปลอดภัยในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการบาดเจ็บจากการถูกเข็มทิ่มตำและการสัมผัสเลือดและสารคัดหลั่ง การรับรู้ความรุนแรงของ

การบาดเจ็บจากการถูกเข็มทิ่มตำและการสัมผัสเลือดและสารคัดหลั่ง การรับรู้ประโยชน์และการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมความปลอดภัยในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ บรรยากาศความปลอดภัยในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา: อัตราอุบัติการณ์ของการบาดเจ็บจากการถูกเข็มทิ่มตำของมีคมบาดแทงเท่ากับ 21.6 ครั้ง/100 คน อัตราอุบัติการณ์การสัมผัสเลือดและสารคัดหลั่ง เท่ากับ 8.3 ครั้ง/100 คน พฤติกรรมความปลอดภัย ภาพรวมอยู่ในระดับดี ($M = 3.61, SD = 0.23$) ปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมความปลอดภัย ได้ดีที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เรียงตามลำดับ ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมความปลอดภัย บรรยากาศความปลอดภัยในการทำงาน ประสบการณ์ถูกเข็มทิ่มตำ และประสบการณ์การสัมผัสเลือดและสารคัดหลั่ง มีอำนาจการทำนายร้อยละ 14.3 ($R^2 = 0.143$)

สรุป: ดังนั้นการส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลควรมุ่งเน้นที่การสร้างความตระหนักรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมความปลอดภัย การจัดให้มีบรรยากาศความปลอดภัยในการทำงาน รวมถึงการเฝ้าระวังไม่ให้นักศึกษาพยาบาลเกิดอุบัติเหตุเข็มทิ่มตำ และการสัมผัสเลือด สารน้ำและสารคัดหลั่งเข้าทางบาดแผลหรือเนื้อเยื่อของร่างกาย

คำสำคัญ: นักศึกษาพยาบาล; พฤติกรรมความปลอดภัย; เข็มทิ่มตำ; เลือด; สารคัดหลั่ง

Factors Affecting Safety Behavior in Nursing Practice among Nursing Students in The Eastern Region**Nisakorn Krungkripetch, Dr.P.H.***

*Community Nursing Division, Faculty of Nursing, Burapha University

Abstract

Background: Nursing students are a high risk group for infection from bloodborne pathogens due to needlestick injuries (NSIs) and blood as well as exposure to other potentially infectious materials (OPIM). However, not all NSIs and OPIM exposures are reported, leading to an underestimation of the actual prevalence.

Objectives: The objective of this predictive correlational research was to examine the factors that predict safety behaviors in nursing practice as well as the personal factors, perceptions, and safety climate.

Materials and methods: The sample consisted of 181 undergraduate nursing students in the 3rd and 4th year in the eastern region, who were selected using cluster random sampling. Structured questionnaires were used for the data collection during September to October 2018. The questionnaires included personal data, the experiences of NSIs and OPIM exposures, places and nursing activities where NSIs and OPIM exposures occur, as well as the safety behavior in nursing practice, perceived susceptibility to NSIs and OPIM exposures, perceived

severity, and the perceived benefits and the perceived barriers to safety behaviors in nursing practice. The data were analyzed using descriptive statistics and multiple regression.

Results: The results revealed that the incidence of NSIs and OPIM exposures were 21.6 and 8.3 per 100 persons, respectively. The overall mean of safety behaviors in nursing practice was at a rather high level ($M = 3.61$, $SD = 0.23$). The perceived benefits of safety behaviors in nursing practice, the safety climate, and the experiences of NSIs and OPIM exposures could jointly explain the 14.3% variance in safety behaviors in nursing practice.

Conclusion: Therefore, safety behaviors in nursing practice among nursing students should be promoted by strengthening their self-awareness regarding the benefits of practicing safety behaviors, promoting a safety climate, and the setting up of NSI and OPIM exposure surveillance.

Keywords: nursing students; safety behavior; needlestick injuries; blood; other potentially infectious materials